

**Evropski centar
za mir i razvoj**
Terazije 41/I
11000 Belgrade

ECPD Headquarters

**European Center
for Peace and Development**
Centre Européen
pour la Paix et le Développement
Centro Europeo
para la Paz y el Desarrollo
Европейский центр
мира и развития

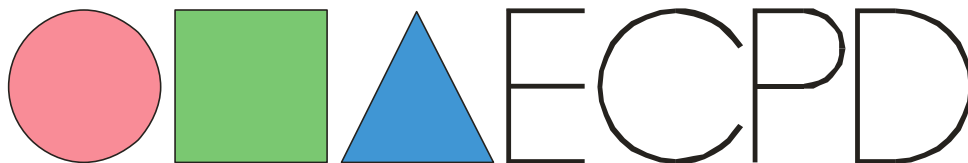

University for Peace established by the United Nations

III ECPD MEĐUNARODNA SPECIJALISTIČKA ŠKOLA

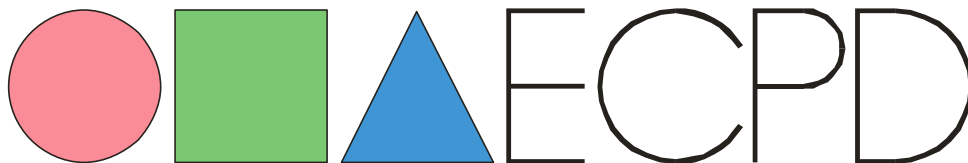
PORODIČNE MEDICINE

(Beograd, 1. oktobar 2022. – 30. septembar 2023.)

ECPD MEĐUNARODNA SPECIJALISTIČKA ŠKOLA PORODIČNE MEDICINE

OSNOVNI PODACI O ORGANIZATORU ŠKOLE	3
▪ Evropski centar za mir i razvoj (ECPD) Univerziteta za mir Ujedinjenih nacija	
AKTIVNOSTI IZ OBLASTI PORODIČNE MEDICINE	3
MEĐUNARODNA SPECIJALISTIČKA ŠKOLA PORODIČNE MEDICINE.	4
• Značaj i uloga porodičnog lekara	4
• Cilj škole.....	6
• Organizacija nastave	6
• Uslovi za upis.....	6
• Plan nastave	7
• Nastavnici i saradnici.....	7
• Završni ispit	7
• Diploma.....	7
• Dodatne informacije.....	7
NASTAVNI PLAN I PROGRAM	8
PRIJAVA	10

OSNOVNI PODACI O ORGANIZATORU ŠKOLE

Evropski centar za mir i razvoj (ECPD) Univerziteta za mir Ujedinjenih nacija

Evropski centar za mir i razvoj (ECPD) je regionalna međunarodna organizacija Univerziteta za mir osnovanog od strane Ujedinjenih nacija (Rezolucija Generalne skupštine br. 35/55. od 05. decembra 1980.) da bude **"... međunarodni centar za istraživački rad, visoko obrazovanje i postdiplomske studije"**. Savet ovog Univerziteta doneo je Rezoluciju (br. UP-C2/19) kojom osniva Evropski regionalni centar (ECPD), a 1984. sa Vladom SFRJ potpisuje međunarodni Sporazum o uspostavljanju i statusu tog Centra sa sedištem u Beogradu. **Sporazum je ratifikovan Zakonom donetim od strane Skupštine SFRJ, u Veću republika i pokrajina 28. juna, a u Saveznom veću 17. jula 1985. godine, koji je na snazi i danas.**

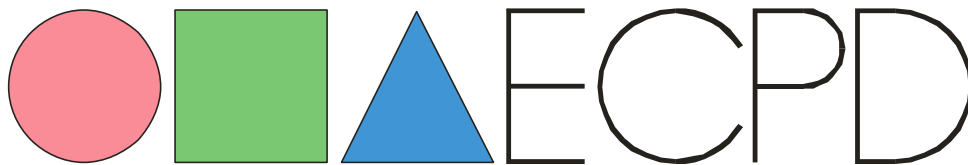
Evropskim centrom za mir i razvoj upravlja Savet ECPD sa sedištem u Parizu, a radom Centra rukovodi Izvršni direktor.

Evropski centar za mir i razvoj (ECPD) Univerziteta za mir Ujedinjenih nacija sa sedištem u Beogradu, je **međunarodna, regionalna, univerzitetska, eksteritorijalna organizacija sa diplomatskim statusom**, koja deluje u širem regionu koji obuhvata sve **zemlje potpisnice završnog akta Konferencije o evropskoj bezbednosti (Helsinki, 1975.)**.

Osnovni cilj ECPD je **doprinos unapređenju mira, razvoja i međunarodne saradnje**, a njegovi primarni zadaci su **"da organizuje i izvodi odgovarajuće postdiplomske studije, istraživanja i širenja znanja..."**, koja doprinose ostvarivanju navedenog cilja.

ECPD posebnu pažnju posvećuje okupljanju intelektualnih potencijala. S tim u vezi, ECPD organizuje i sprovodi:

- **postdiplomske specijalističke, master, doktorske i postdoktorske studije;**
- **izradu istraživačkih projekata i studija o aktuelnim pitanjima mira i razvoja;**
- **naučne skupove, simpozijume, seminare i konferencije na kojima, pored ostalog, prezentira i rezultate svojih istraživanja;**

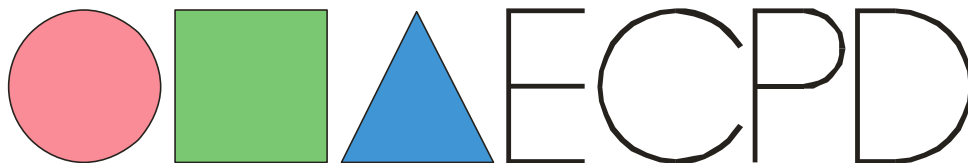
- **objavljuje, štampa i distribuira publikacije sa naučnih skupova, studije i druge naučne radove relevantne za aktivnosti ECPD.**

AKTIVNOSTI IZ OBLASTI PORODIČNE MEDICINE

U okviru međunarodnih postdiplomskih studija koje organizuje, ECPD posebnu pažnju posvećuje medicinskim i biomedicinskim programima (Postdiplomske studije zdravstvenog menadžmenta i zdravstvene ekonomije; Međunarodna specijalistička škola prevencije, lečenja i rehabilitacije bolesti zavisnosti; Međunarodna letnja škola prevencije i lečenja kardiovaskularnih bolesti; Međunarodna letnja škola promocije i zdravstvene zaštite reproduktivnog zdravlja; Međunarodna specijalistička škola tradicionalne medicine i akupunktura; Međunarodna specijalistička škola sportske medicine; specijalistički seminari iz oblasti laseroterapije, elektrostimulacije, fitoterapije i mnogi drugi programi).

Prva ECPD Međunarodna specijalistička škola porodične medicine održana je u akademskoj 2003/2004. godini, a druga u akademskoj 2004/2005. godini. Ovaj program intenzivne edukacije, sa ukupnim fondom od 300 časova, sa uspehom su završile prve generacije porodičnih lekara u Srbiji.

MEĐUNARODNA SPECIJALISTIČKA ŠKOLA PORODIČNE MEDICINE U AKADEMSKOJ 2021/2022

Evropski centar za mir i razvoj (ECPD) Univerziteta za mir Ujedinjenih nacija u okviru svog Programa međunarodnog transfera sistema znanja, a u sklopu svog plana razvoja postdiplomskih studija, u akademskoj 2021/2022. godini organizuje ***ECPD međunarodnu specijalističku školu porodične medicine.***

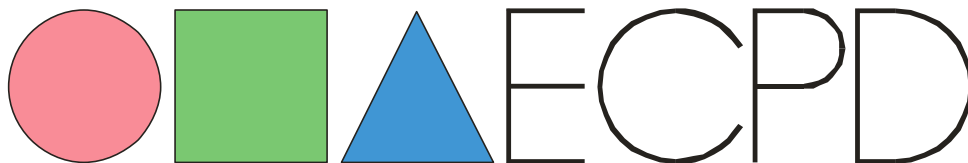
Značaj i uloga porodičnog lekara

Reforma sistema zdravstvene zaštite, u skladu sa savremenim tendencijama u razvoju medicinske nauke i tehnologije u nastalim društvenim okolnostima, kada je reč o zaštiti zdravlja, zasniva se na širenju i jačanju primarne zdravstvene zaštite i u tom sklopu porodične medicine. Sa promenama u demografiji, medicinskim dostignućima, tehnologiji i informatici, zdravstvenoj ekonomici i zdravstvenim potrebama građana i njihovim očekivanjima, traga se za novim načinom obezbeđivanja zdravstvene zaštite. Zdravstveni sistemi koji su zasnovani na uspešnoj primarnoj zaštiti pojedinca i porodice, obezbeđuju bolju, jeftiniju i kvalitetniju zaštitu u poređenju sa sistemima sa nedovoljnom orijentacijom na primarnu zaštitu i reintegrisanu zdravstvenu zaštitu porodice. Stoga reintegrirana zdravstvena zaštita porodice predstavlja osnov i polazno mesto u reformi zdravstvenog sistema. Posebno je važno da se uloga porodičnog lekara u zdravstvenom sistemu dobro razume i prihvati u medicinskoj profesiji, ali da je isto tako prihvate planeri zdravstvene zaštite, ekonomisti, političari i korisnici zdravstvene zaštite. Otuda i izražena potreba za stručnim usavršavanjem i osposobljavanjem lekara opšte medicine i specijalista za **funkciju porodičnog lekara**. Kao međunarodna obrazovna i istraživačka organizacija, ECPD već dugi niz godina u svojim aktivnostima izlazi u susret zahtevima navedene reforme zdravstvene zaštite. ECPD međunarodna specijalistička škola porodične medicine upravo je rezultat tog višegodišnjeg rada.

Višestruka funkcija porodice značajno utiče na kvalitet zdravlja njenih članova, što ukazuje na važnost integralne zdravstvene zaštite porodice. Porodica je najznačajnija društvena grupa koja određuje čovekov život i razvoj. Ona je jedinica zdravlja i bolesti.

Uticaj porodice na zdravlje može se analizirati na više nivoa:

- kroz prošlo (genetsko) i medicinsko iskustvo, uključujući i socijalna iskustva u formiranju određenih oblika ponašanja u odnosu na zdravlje;
- kroz aktuelnu izloženost faktorima prirodnog okruženja i uticaju izmenjenih socijalnih determinanti na zdravlje

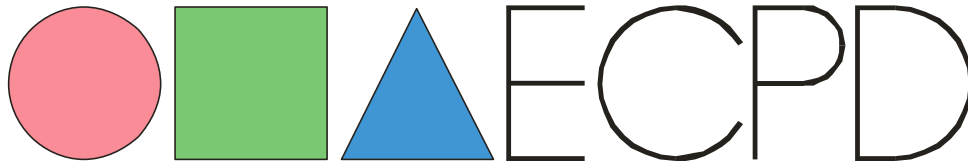
- preko internog funkcionisanja porodice vezanog za interakciju među članovima, dinamiku porodice, podelu uloga u njoj, vaspitanje dece i slično;
- kroz eksterne funkcije porodice, kao što su komunikacija sa drugima, pokretljivost, druženje.

Lekari u primarnoj zaštiti se najčešće susreću sa problemom hroničnih neprenosivih oboljenja kao i sa akutnim stanjima i zaraznim oboljenjima u zajednici, a često se susreću i sa psihopatologijom u porodici ili efektima stresogenih stanja u porodici te tako saznaju na koji način poremećaj zdravlja pojedinca deluje na porodicu i obrnuto. Poznato je da se štetne navike i drugi oblici zdravstvenog ponašanja javljaju i stižu u porodici i da obeležja kvaliteta zdravstvenog ponašanja predstavljaju posebne karakteristike po kojima se porodice međusobno razlikuju (socijalne determinante zdravlja). Razvijanje zdravog načina života, formiranje korisnih zdravstvenih navika i negovanje zdravlja kao najveće vrednosti, pomoć i podrška kod poremećaja zdravlja, razvijanje stava da je zdravstveno ponašanje zajednički problem porodice, interakcija koja obezbeđuje optimalno funkcionisanje – sve to označava pozitivnu stranu porodične medicine. Obeležja koja su suprotna označavaju negativnu stranu interakcije sa lošim ishodom. Obe vrste interakcija određuju i pojam – porodična medicina.

Porodica je osnovna socijalna zajednica koja ima veoma značajnu, često odlučujuću ulogu u zdravlju i bolesti svojih članova. Ona obezbeđuje biološki i socijalni okvir za ključne događaje i faze čovekovog životnog ciklusa: brak, trudnoća, rađanje i podizanje dece, detinjstvo, adolescencija, zrelost, starost, kao i kontekst u kome bolest nastaje, razvija se i prestaje. Prema tome, porodica je primarna socijalna jedinica, jedinica života, zdravlja i bolesti, primarna jedinica medicinske i zdravstvene zaštite.

Porodično zdravlje je rezultat delovanja prošlih, genetskih i aktuelnih porodičnih iskustava i uslova. Procena porodičnog zdravlja, kao i saznanje činilaca koji na njega utiču, predstavlja skup socijalnih i medicinskih procedura koje omogućavaju organizovanje mera unapređenja i zaštite zdravlja na tom nivou.

Porodična dijagnoza podrazumeva identifikaciju onih karakteristika porodice za koje se zna da su značajne za zdravlje i bolest. To su porodična struktura i kompozicija i edukacija, izvršavanje uloge u porodici, međusobni odnosi, ponašanje vezano za zdravlje, materijalno stanje porodice, kao i korišćenje materijalnih resursa i njihova raspodela. Na analitičkom nivou, porodična dijagnoza podrazumeva način na koji zdravlje člana porodice može biti ugroženo od strane ostalih članova i ukupne porodične situacije.

Indikatori porodičnog zdravlja se mogu podeliti u sedam grupa:

- karakteristike porodice: veličina i struktura;
- događaji u porodici: razvod, smrt i drugo;
- oblast funkcionisanja: komunikacije, podela posla, aktivnosti;
- indikatori rizika: genetski, ishrana, stanovanje, socijalni, ekonomski;
- indikatori zdravlja: rast i razvoj dece, pozitivni indikatori zdravlja, sistematska kontrola zdravlja;
- indikatori bolesti: incidenca i prevalenca pojedinih bolesti, korišćenje zdravstvene službe, odsustvo s posla ili iz škole, invaliditet;
- indikatori planiranja porodice: broj dece, razmak između trudnoća.

Porodična dijagnoza se ne može saznati samo na osnovu kvaliteta zdravlja svakog člana porodice posebno, već se objašnjenje traži pomoću specifičnih indikatora porodičnog zdravlja i interakcija na genetskom, fizičkom, psihosocijalnom i emocionalnom nivou. Merenje porodičnog zdravlja služi i za prilagođavanje organizacije zdravstvene službe savremenim kretanjima (porodični lekar).

Savremeni model porodične medicine obuhvata sledeća obeležja i funkcije:

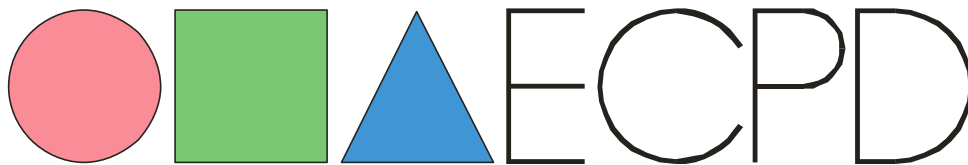
- mesto prvog kontakta građana i zdravstvenog sistema;
- kontinuitet zdravstvene zaštite;
- koordinacija zaštite;
- pružanje širokog obima medicinskih usluga.

Cilj škole

U skladu sa stavovima Svetske zdravstvene organizacije (SZO), cilj škole je da budući porodični lekari, prirodom svojih aktivnosti, ostvaruju sintezu terapijskog i preventivnog rada, ali i pružanje podrške porodicama u izražavanju njihovih zdravstvenih potreba prema odgovarajućim institucijama, čime postaju značajan faktor u preorijentaciji zdravstvenih službi. Tako orijentisani porodični lekari su specifični nosioci strateških elemenata koji su bitni za uspeh u očuvanju i unapređenju zdravlja stanovništva.

Organizacija nastave

Program obuhvata 240 časova teoretske nastave i 60 časova praktičnog rada sa mentorskim timom. Predavanja se održavaju vikendom.

Uslovi za upis i školarina

Pravo upisa imaju lekari koji su položili stručni ispit.

Za upis, kandidati treba da podnesu:

- overenu kopiju fakultetske diplome; i
- popunjenu odgovarajuću prijavu.

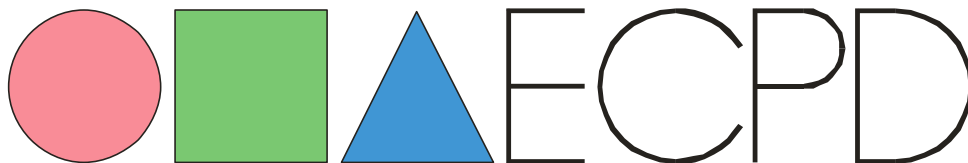
Školarina za ECPD Međunarodnu specijalističku školu porodične medicine iznosi **1350 EUR po Semestru**, čime su pokriveni kompletni troškovi organizacije nastave, uključujući nastavna sredstva, stručnu literaturu, potrebne materijale i dodatni konsultantski rad sa mentorom i članovima mentorskog tima.

Plan nastave

Opšti i specifični ciljevi teoretske nastave se ostvaruju sa ukupnim fondom od **240 časova** iz sledećih nastavnih predmeta (oblasti):

- Opšta medicina – porodična medicina
- Standardi u zdravstvu
- Neurologija
- Psihijatrija
- Interna medicina
- Urologija
- Ginekologija i akušerstvo
- Pedijatrija i genetika
- Onkologija
- Dermatologija
- Oftalmologija
- Reumatologija
- Fizikalna medicina
- Gerijatrija
- Dijetetika
- Palijativna medicina
- Komplementarna medicina
- Epidemiologija
- Informatika
- Dijagnostičke tehnike
- Osnove primene ultrazvuka u radu porodičnog lekara
- Zdravstvena edukacija pojedinca i porodice kao osnova prevencije

Nastavnici i saradnici

Ko-direktori ECPD Međunarodne specijalističke škole porodične medicine su **prof. dr Miodrag Todorović**, Direktor Klinike „Panaficare“ i dugogodišnji direktor Ministarstva zdravlja Sejšela i **prof. dr Jeffrey Levett**, Nacionalna škola za javno zdravlje Grčke, a Predsednik Saveta škole je **akademik prof. dr Vladimir Kanjuh**, Direktor biomedicinskih i medicinskih studija ECPD.

Završni ispit

Evaluacija stečenog znanja, veština i usvojenih stavova po završetku nastave sastoji se od:

- testa u pisanoj formi
- usmenog ispita
- seminarskog rada
- ocene praktičnog rada koju daju članovi mentorskog tima

Diploma

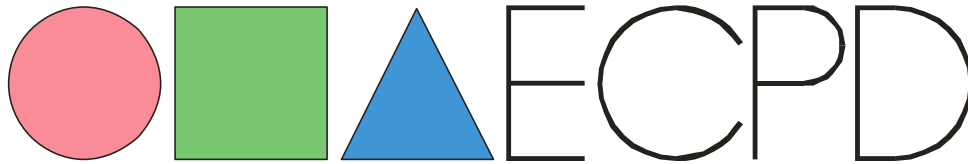
Polaznici škole koji uspešno savladaju nastavu i polože završni ispit stiču **međunarodno validnu Diplom**u Evropskog centra za mir i razvoj Univerziteta za mir Ujedinjenih nacija i akademsko zvanje specijaliste porodične medicine.

Dodatne informacije

Za sve dodatne informacije možete se obratiti Evropskom centru za mir i razvoj Univerziteta za mir Ujedinjenih nacija, Terazije 41, 11000 Beograd; tel: +381 11 3246 041 (042-045), fax: +381 11 3234 082, 3240 673; e-mail: ecpd@EUnet.rs i office@ecpd.org.rs; www.ecpd.org.rs

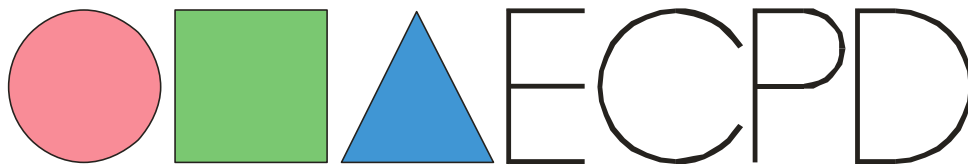
DIREKTOR MEDICINSKIH I
BIOMEDICINSKIH STUDIJA ECPD
(Akademik prof. dr Vladimir Kanjuh)

NASTAVNI PLAN I PROGRAM

A - TEORETSKA NASTAVA

- Opšta medicina – porodična medicina • Reforme zdravstvenog sistema i PZZ
- Porodična medicina – porodični lekar • Stavovi o porodičnoj medicini (WHO, WONCA) • Porodica/domaćinstvo - osnovna društvena i specifična ekonomska zajednica • Socijalna i mentalna higijena porodičnih odnosa • Unapređenje kvaliteta rada, vodič dobre prakse • Proces odlučivanja i donošenje odluka • Veština komuniciranja (role play tehnike) • Zdravstveno-vaspitni rad u porodici • Istraživački rad i publikovanje • Etika u medicini
- Neurološki pregled • Neuritisi i neuralgije • Glavobolje • Cerebro-vaskularna oboljenja • Epilepsije kod dece i odraslih • Tumori CNS
- Stres • Poremećaji spavanja • Anksiozno-depresivni sindrom • Bolesti zavisnosti • Hitna stanja u psihijatriji • Pristup psihotičnom bolesniku
- Faktori rizika, kontinuitet nadzora zdravlja • Fizička aktivnost • Gojaznost • Dijabetes melitus • Bolesti štitaste žlezde • Bol u grudima • Elektrokardiografija • Ishemijska bolest srca • Arterijska hipertenzija • Stečene srčane mane • Poremećaji srčanog ritma • Antitrombocitna i antikoagulantna terapija • Hronična srčana insuficijencija • Akutni edem pluća • Pneumonije • Astma • Hronična opstruktivna bolest pluća • Sindrom depresije • Akutni abdomen • Ulkusna bolest • Oboljenja bilijarnog trakta • Sindrom žutice • Hronična oboljenja jetre i pankreasa • Ulcerozni kolitis i Cronhova bolest • Maligna oboljenja GIT
- Simptomi i znaci oboljenja urinarnog trakta • Nefrolitijaza • Infekcije • Hronična bubrežna insuficijencija • Povrede urinarnog trakta • Tumori prostate • Sterilitet kod muškaraca • Impotencija
- Normalna i visoko-rizična trudnoća • Dejstvo lekova u trudnoći • Hipertenzija, bolesti bubrega i dijabetes melitus u trudnoći • Laktacija i dojenje • Planiranje porodice • Kontracepcija • Urgentna stanja u ginekologiji i akušerstvu (krvavljenje, spontani abortus, ektopična trudnoća, eklampsija) • Infekcije genitalnih organa žene • Tumori genitalnih organa žene • Karcinom dojke • Infertilitet • Menopauza i osteoporoza
- Pregled, rast i razvoj deteta • Imunizacija • Zastoj u psihomotornom razvoju • Febrilna stanja i febrilne konvulzije • Dečje osipne groznice • Otitis,

faringitis, indikacije za tonsilektomiju • Astma • Pneumonije • Abdominalni bolovi, apendicitis • Gastroenteritis • Parazitarne bolesti • Infekcije urinarnog trakta • Anemije • Meningitis i meningoencefalitis

• Onkogeneza • Rana dijagnostika malignih oboljenja • Terapijske metode u onkologiji • Komplikacije malignih oboljenja • Terminalni bolesnik na kućnom lečenju

• Bakterijska i gljivična oboljenja kože • Alergijske bolesti kože • Varikozni sindrom • Polno prenosive bolesti

• Poremećaji refrakcije • Povrede oka • Glaukom • Katarakte • Inflammatorna oboljenja oka • Tumori oka

• Simptomi i znaci oboljenja u ORL • Zapaljenja spoljašnjeg i srednjeg uha • Strana tela u gornjim respiratornim putevima • Sinuzitis

• Degenerativna oboljenja lokomotornog sistema • Inflammatorna oboljenja i sistemske bolesti • Vanzglobni reumatizam

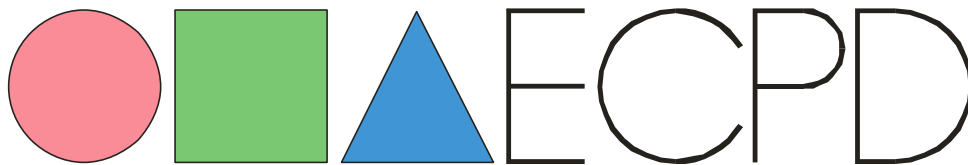
• Osnove medicinske rehabilitacije • Indikacije i kontraindikacije za upućivanje na medicinsku rehabilitaciju • Osnove balneoklimatologije

• Normalno starenje, fiziološke i psihološke posledice starosti • Gerijatrijski pacijent, osnovni principi gerijatrijske medicine • Principi racionalnog prepisivanja lekova u starih • Najčešći poremećaji i oboljenja u gerijatriji

• Definicija, predmet i zadaci epidemiologije • Epidemiologija zaraznih i nezaraznih bolesti – izvori podataka • Osnovne metode istraživanja u epidemiologiji • Skrining

• Osnovi informatike • Formiranje i upotreba datoteke • Obrada podataka • Internet • Osnove primene ultrazvuka u radu porodičnog lekara.

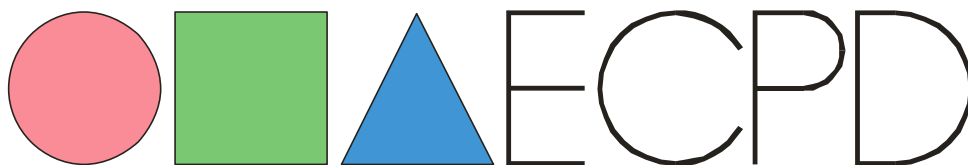
• Značaj higijensko dijetetskog pristupa porodičnom zdravlju i preventivnog rada kroz edukaciju. • Digitalna tehnika u savremenoj dijagnostici na licu mesta (Point of Care tehnike) • Standardi u medicini koji garantuju bezbednost bolesnika u zdravstvenoj zaštiti.

B - RAD UZ MENTORA I VEŠTINE

Deo nastavnog plana uz mentora iznosi 60 časova i u tom periodu kandidat treba da savlada navedena znanja i veštine:

- Značaj porodičnog pristupa i rada u porodici;
- Prednosti lečenja u stanu bolesnika, kada bolničko lečenje nije indikativno;
- Adekvatna interpretacija nalaza drugih specijalista;
- Način vođenja osnovne medicinske dokumentacije, etičke i pravne posledice njihove zloupotrebe;
- Preventivni programi za zbrinjavanje rizičnih grupa populacije;
- Racionalno propisivanje lekova;
- Metode ranog otkrivanja hroničnih oboljenja;
- Sistem trajnog nadzora zdravlja i sistem zakazivanja pregleda.
- Oblici zdravstveno-vaspitnog rada: individualni i grupni;
- Primena glukometra;
- Kućne posete: porodična dijagnoza, odnosi;
- Tehnika komunikacije;
- Ocena uticaja porodice na pojedinca i obrnuto;
- Igra tuđe uloge, kako je organizovati;
- Oživljavanje deteta i odrasle osobe;
- Heimlichov zahvat kod deteta, odraslog i bolesnika u komi;
- Imobilizacija kičmenog stuba i ekstremiteta;
- Snimanje i interpretacija elektrokardiograma;
- Neurološki pregled;
- Bris grlića materice;
- Demonstracija korišćenja inhalatora;
- Porodično stablo.

EVROPSKI CENTAR ZA MIR I RAZVOJ (ECPD)
UNIVERZITETA ZA MIR UJEDINJENIH NACIJA

III ECPD MEĐUNARODNA SPECIJALISTIČKA ŠKOLA

PORODIČNE MEDICINE

(Beograd, 1. februar – 31. decembar 2022.)

PRIJAVNI LIST

1. Ime i prezime _____

2. Školska sprema _____

3. Specijalnost _____

4. Organizacija (naziv, adresa, telefon) _____

_____

5. Radno mesto ili funkcija _____

6. Adresa za korespondenciju (ako je drugačija od navedene) _____

_____

7. Telefon _____ Fax _____

e-mail: _____

Prijavni list dostaviti na adresu: Evropski centar za mir i razvoj Univerziteta za mir Ujedinjenih nacija, Terazije 41, 11000 Beograd; tel: +381 11 3246 041; e-mail: office@ecpd.org.rs i ecpd@eunet.rs; www.ecpd.org.rs

Uplatu kotizacije izvršiti na račun ECPD. U vezi sa instrukcijama za plaćanje i izdavanjem profakture obratiti se Finansijskoj službi ECPD na tel: +381 11 3246 041; e-mail: office@ecpd.org.rs i ecpd@eunet.rs

Mesto i datum _____ Kandidat _____